

Motion till riksdagen

1987/88: Sf7

av Stig Gustafsson (s)

med anledning av prop. 1987/88: 46 om vissa
socialförsäkringsfrågor

Proposition 1987/88: 46 om vissa socialförsäkringsfrågor föreslår vissa ändringar i lagen om allmän försäkring (AFL) och lagen om arbetsskadeförsäkring (LAF).

Ändring i SGI sker 30 dagar efter det att försäkringskassan fått kännedom om de ändrade omständigheterna enligt 3 kap. 5 § i AFL. Propositionen föreslår att väntetiden innan ny sjukpenninggrundande inkomst börjar gälla förkortas från 30 till 14 dagar.

Reglerna för ikraftträdande av ny eller ändrad SGI har varierat från att ha skett månadsskiftet efter anmälan till som för närvarande 30 dagar efter det att försäkringskassan fått kännedom om de ändrade inkomstförhållandena. Ursprungligen kunde man inte ändra sin sjukpenning under pågående sjukfall. Denna regel slopades dock i samband med att 30-dagarsregeln infördes. Dessa regler har bl. a. tillkommit på den tid då varje försäkrad betalade in individuell sjukförsäkringsavgift, i förhållande till den sjukpenning man var tillförsäkrad. Ett av motiven var att ingen genom att ej "stå i rätt sjukpenningklass" skulle kunna hålla nere sin sjukförsäkringsavgift. Dåvarande manuella handläggning, registerförfarande m. m. vid försäkringskassorna krävde även viss tid.

Alltjämt betalar den som har inkomst av annat förvärvsarbete än anställning, in avgift i förhållande till uppgiven årsinkomst och eventuell begärd karenstid. I 3 kap. 17 § AFL finns också inskrivet att sjukpenning får dras in eller sättas ner om någon avsiktligt underlåtit att anmäla sådan inkomständring som är av betydelse för rätten till sjukpenning eller sjukpenningens storlek.

85 % av alla sjukfall avslutas inom de första 14 dagarna. Syftet med den fr. o. m. den 1 december 1987 gällande dag- resp. timbaserade sjukpenningen de första 14 dagarna i varje sjukfall är att sjukpenningen skall motsvara 90 % av inkomstbortfallet. Många uppmärksammar först i samband med sjukfall att de är felaktigt SGI-placerade. Det är därför angeläget att SGI-ändring kan träda i kraft omgående, i annat fall nås inte syftet med lagändringen. Likaså blir möjligheten att få "rätt" sjukpenning omgående en anledning för den försäkrade att göra inkomständring direkt i samband med sjukfallet.

Redan 1981 behandlade sjukpenningkommittén 30-dagarsregeln och föreslog en ändring till 14 dagar för ikraftträdande av ny SGI. Detta förslag

genomfördes dock icke. Sedan dess har kontantutbetalningarna vid försäkringskassorna slopats vilket inneburit att besöksfrekvensen vid kassorna drastiskt har minskat. Den situationen att någon i samband med ett besök och begäran om utbetalning också gör anmälan om ändrad SGI inträffar därför i dag ytterst sällan. Däremot har den datoriserade handläggningen ökat och utvecklats. Detta innebär att oavsett om en inkomständering lämnas in via besök, brev eller rings in så kan handläggande tjänsteman ta emot anmälan och vid förfrågan meddela den försäkrade att ny SGI gäller fr. o. m. dag de nya inkomstförhållanden kom till kassans kännedom och att nytt försäkringsbesked via datoriserade rutiner kommer att per post tillställas den försäkrade. Därefter handläggs anmälan vid kassan och vid behov utreds och kontrolleras de lämnade uppgifterna.

Riksförsäkringsverket har, vilket också framgår av propositionstexten, i rapport till regeringen ifrågasatt om inte väntetiden för ikraftträdande kan slopas helt.

Vidare kan, omtalas att i enlighet med proposition 1986/87: 69 då riksdagen tog beslutet om den dag- resp. timbaserade sjukpenningersättning, fastslogs beträffande genomförandet att om det inte finns någon årsarbets-tid och SGI fastställd den 1 december 1987, bör denna fastställas senast i samband med att sjukdomsfall eller föräldraledighet första gången anmäls till kassan. Denna handlägningsordning har redan beslutats av riksdagen och kommer att tillämpas under tiden den 1 december 1987—den 30 juni 1988 varvid kassorna visar att vårt förslag om helt slopande av väntetid mycket väl går att administrera.

Offentliga myndigheter och förvaltningar kritiseras ofta för byråkrati och dålig service. Detta bemöts av ansvariga med löften om ökad service och effektivitet. Det är då viktigt att sådana hinder i lagstiftningen som för den enskilde är svårförståeliga och inkonsekventa undanröjs. Att ha kvar 30-dagarsregeln eller införa en ny 14-dagarsregel kommer för en mycket stor andel av de 85% som blir friska inom den första 14-dagarsperioden endast att upplevas som att syftet med den nya timsjukpenningen inte uppnåtts.

Utskottet förutsätts utforma erforderlig lagtext.

Hemställan

att riksdagen beslutar om slopande av karenstid för ikraftträdande av sjukpenninggrundande inkomst i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 16 november 1987

Stig Gustafsson (s)

